

aplaus

NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

Ladislav Lakomý – padesát let u divadla

Jeden den se sólistou opery Zoltánem Kordou
Zuzana Lapčíková o Baladách
S dirigentem Casparem Richterem...

PARTNEŘI NDB

Plzeňský Prazdroj[®]
součást české kultury

JMP Jihomoravská
plynárenská

ZEMANOVA
KAVÁRNA
1926

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

COLOSSEUM

brněnská revue o společnosti, kultuře a obchodu

Rodinné stříbro

Listopad začíná svátkem, svátkem mrtvých. Nejde o to, že by na Vše svatě měli vylézat naši předci z hrobů a chrastit nad námi kostmi. Proč bychom se měli třást strachem a hrůzou? Vždyť oni taky za svého života tropili hlouposti, nadávali, báli se, ubližovali a milovali. Jenom mají před námi náskok – jednou budeme stejně jako oni v lepším případě nápisy na náhrobcích, v horším po nás nebudou ani ty nápisy.

Jde o to nezapomenout. I oni byli mladí, i jim patřil svět, i oni mohli rozhodovat. Je mnohdy bolestivé vzpomínat na to, co bylo naší součástí, a dnes není. Lidská fantazie má své hranice, ale ty jsou daleko za realitou, a tak příběhy z minulosti nabývají vzpomínkami na rozměrech, pučí samy o sobě a přerůstají v legendy. A legendy, hlavně ty rodinné, jsou jako stříbro. Jsou naším vlastnictvím a bohatstvím. Je potřeba občas je vytáhnout a přešetřit, abychom věděli, kam patříme a co jsme zač.

Příběhy patřily k podzimním a zimním večerům celá staletí, proč to teď měnit. Proč neposedět v kruhu rodinném a nevyprávět si navzájem, osvěžovat staré časy a chlubit se, či strašit svými předky. Vždyť v nás koluje jejich krev a možná i my bychom byli schopni jejich činů. Jen mít k tomu příležitost.

Listopad je svátkem zemřelých. Je měsícem začínajícího temna a mrazivého počasí. Není potřeba propadat trudnomyslností a těžké melancholii. Zima, chlad a temno je docela normální součástí lidského života. A pokud ve vás přesto tohle roční období vzbuzuje nepříjemný pocit, nesedte večer doma, přijďte do divadla. Zde si můžete poplakat i smát. V kolektivu.

ŠM ■

Obsah

2. Zprávičky
4. Jeden den se sólistou Janáčkovy opery Zoltánem Kordou
10. Balady Zuzany Lapčíkové a Hany Litterové
13. Libor Vaculík získal ocenění za Svěcení jara
14. Rozhovor s Ladislavem Lakomým
17. Pozvánka na Trialog 2007
18. Premiéra Večera z děl terezínských autorů
19. Caspar Richter o Mozartovi
21. Agentura Amneris zve...
22. Výročí
24. Listopadový program NDB
28. Prosincový program NDB

Zadní strana obálky:

Zuzana Lapčíková (zleva)
a Hana Litterová při zkoučce Balad.
Více na straně 10.

Foto Jana Hallová

NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

aplaus – měsíčník Národního divadla v Brně, Dvořákova 11, 657 70 Brno

ředitel Mgr. Zdeněk Prokeš

tel.: 542 158 111, e-mail: aplaus@ndbrno.cz

redakce: Sárka Motalová

korektura: Eva Strnadová

sazba: grafické sdružení Jonatán, Dvořákova 13, Brno, www.jonatan.us

tisk: ofsetová tiskárna Meral, Kovářská 4, Brno

náklad: 3 500 ks

ročník VII, č. 8

MK ČR E11077

Solisté baletu se setkali s kambodžským králem

Při státní návštěvě kambodžského krále Norodoma Sihamoniho v České republice koncem září se v Národním divadle v Praze uskutečnil večer s názvem Kambodža v Praze – Pocta kambodžskému králi. V pátek 23. září před Jeho Výsostí a manželkou pana prezidenta Lívií Klausovou vystoupila mladá naděje baletního umění (Taneční konzervatoř hlavního města Prahy) a umělci na vrcholu svých sil. Kromě baletu Národního divadla v Praze přijeli Jeho Výsostí zatančit také dva sólisté brněnského baletu Jana Příbylová a Richard Kročil.

„Bylo to úžasné setkání a nádherný večer,“ řekla Jana Příbylová. „Přijeli jsme s ukázkou z baletu Sergeje Prokofjeva Romeo a Julie, což byl osobní dárek našeho pana ředitele Zdeňka Prokeše Jeho Výsostí,“ dodal Richard Kročil. Oba se shodli na tom, že kambodžský král působí velmi mile a skromně. „Když nám Jeho Výsost řekla, že je velmi potěšen, že jsme mu přijeli zatančit, věřila jsem mu. Působil velmi upřímně,“ dodala Jana Příbylová. „Moc nám děkoval a ptal se na pana ředitele, který nemohl v pátek na setkání s ním přijet. Projevil lítost, že se setkání neuskutečnilo, a požádal nás, abychom panu řediteli vyřídili pozdrav,“ řekl Richard Kročil. Zdeněk Prokeš a Norodom Sihamoni spolu v 60. letech studovali v Praze tanec.

-ota- ■

Zleva kambodžský král Norodom Sihamoni, Martin Rypan – vedoucí Umělecké správy Baletu ND, Jana Příbylová, Richard Kročil. Foto Hana Smejkalová

Předplatné na celý rok – Dárek 2007

S blížícími se svátky konce roku připravilo Národní divadlo v Brně, jak už je pravidlem, prodej předplatného s názvem Dárek, tentokrát Dárek 2007. Skládá se celkem z devíti titulů všech tří souborů NDB.

Janáčkova opera v předplatném pro rok 2007 nabízí Mozartovy opery Don Giovanni a Idomeneo a od Petra Ilyiče Čajkovského Evžena Oněgina. Balet NDB velkovýpravnou inscenaci Spartakus a komornější baletní provedení s názvem Tango, které je zcela věnováno tomuto tanci. Z Mahenovy činohry Dárek nabízí Nezvalovu Manon Lescaut, Brechtovu Matku Kuráž a její děti, atraktivní detektivní příběh Osm žen R. Thomase a Strakonického dudáka J. K. Tyla.

Cena předplatného Dárek 2007 za jednu osobu se pohybuje podle výběru od 315 do 1730 Kč.

Stálí předplatitelé si abonenty mohou koupit na obchodním oddělení NDB od 20. do 29. listopadu, do té doby budou jejich místa rezervována. Noví zájemci pak mají možnost zakoupit Dárek 2007 od 4. prosince do 12. ledna. Bližší informace vyjdou v brožurce během listopadu.

V případě zájmu můžete zavolat na předplatné telefon 542 158 247 od 8 do 15.30, nebo napsat na e-mail abonma@ndbrno.cz.

-ota- ■

Hybš, Županič a Vánoce

Jako každý rok připravilo NDB malý dárek pro své abonenty. Zveme Vás na Vánoční koncert Václava Hybše. Ve večeru plném koled a vánočních písní bude letos hlavním hostem Ladislav Županič. Koncert se uskuteční 27. listopadu v Janáčkově divadle od 19 hodin. Každý abonent NDB má po předložení abonenty 50% slevu.

René Sviderski ■

Večery s Mikulášem

Představení Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert dne 1. 12. 2006 a baletní féerii Louskáček dne 4. 12. 2006 navštíví v Národním divadle v Brně Mikuláš. Ten pro malé a mladé zájemce a návštěvníky připravil, těsně před svými narozeninami, malé klání.

Mikuláš vyhlašuje soutěž o nejzajímavější výtvarné dílo na téma NAŠE DIVADLO aneb Co vás napadne, když se řekne divadlo. Soutěže se mohou zúčastnit děti do 14 let. V den obou představení donesou své výtvary do Mahenova divadla v případě Dalskabátů a do Janáčkova divadla v případě Louskáčka, kde je předají Mikuláši. Díla musejí být zřetelně označena jménem, věkem a adresou autora. O přestávce pak Mikuláš odmění ta, podle svého mínění, nejzajímavější dílka. Výherci obdrží vstupenky pro celou rodinu (4 vstupenky) na některé z vánočních představení NDB.

-ota- ■

Vilma Cibulková a Miroslav Etzler v Redutě

Trůn milosrdenství je název představení, s nímž do brněnské Reduty přijede v listopadu hostovat Divadlo Ungelt. V milostném dramatu se divákům představí Vilma Cibulková a Miroslav Etzler. „Hru jsem viděl v roce 2004 v Londýně,“ uvedl umělecký ředitel Divadla Ungelt Martin Hein. „Tak mě nadchla, že jsem hned po představení zavolaal do Prahy a zajistil si autorská práva.“ Inscenace měla světovou premiéru 26. listopadu 2002 v divadle Manhattan Class Company v New Yorku. Režie se ujal sám autor Neil LaBute, filmař, scenárista a dramatik, a v ženské roli se představila Sigourney Weaverová.

Česká premiéra se konala v dubnu 2005. „Se svou životní partnerkou v Ungeltu pracuji podruhé,“ říká Miroslav Etzler. „První spolupráce byla ve hře Na ocet s jinou životní partnerkou... Přináší to určité výhody, protože lidé na sebe v intimnějších věcech daleko lépe slyší, nemusí se jeden před druhým stydět a také mají doma více příležitosti pracovat na textu. Vilma vždycky když se probudí, pronese první repliku hry, čímž mi dá nenápadně najevo, že bychom si měli zopakovat text.“

-ota- ■

Trůn milosrdenství uvede Divadlo Ungelt v Redutě
4. listopadu od 19 hodin.

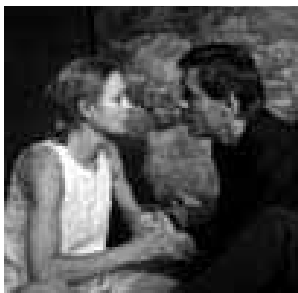

Foto Veronika Patková

Štefan Margita vystoupí v Janáčkově divadle

V Její pastorkyni, inscenaci Janáčkovy opery NDB, vystoupí v předvánočním čase Štefan Margita. Brněnskému publiku se představí jako Laca v úterý 12. prosince od 19 hodin.

Vstupenky na toto představení si budou moci zájemci koupit v předprodeji divadla ve Dvořákově ulici anebo v Redutě na Zelném trhu výjimečně již od 1. listopadu.

Vstupenky se na jednotlivá představení v NDB prodávají nejdříve měsíc před daným představením. V listopadu a prosinci obchodní oddělení rozšířilo svou nabídku a od 1. listopadu budou v prodeji všechna prosincová představení, stejně tak od 1. prosince budou v prodeji všechna lednová představení, kromě těch s označením DÁREK.

-ota- ■

Dům vlna MAXIMVS

Liščíká 26, Brno

(Gauče centrum, bývalý dům nábytku Tusculum, naproti hotelu Slovian)

tel: 542215977, mobil: 737 045 959 e-mail: info@maximvs.cz, www.maximvs.cz

MAXIMVS

...Zoltánem Kordou, sólistou Janáčkovy

Dopolední korepetice:

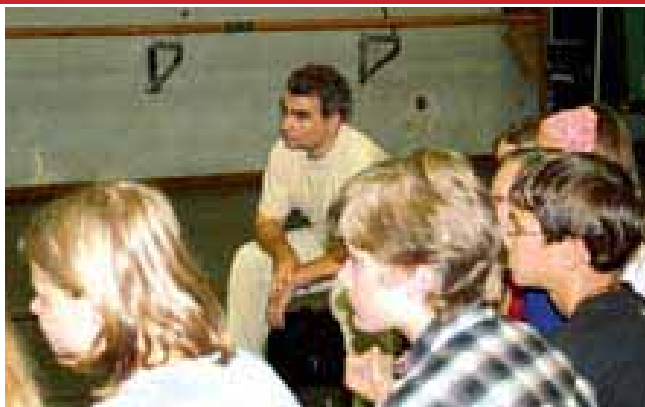

*Zoltán Korda není zničený po korepetici, to přemýšlí nad rolí.
Korepetitorka Daša Briškárová.*

opery NDB

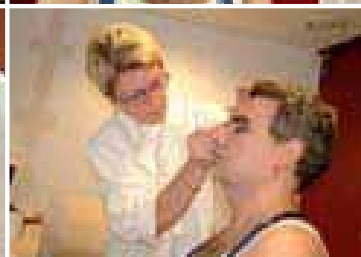
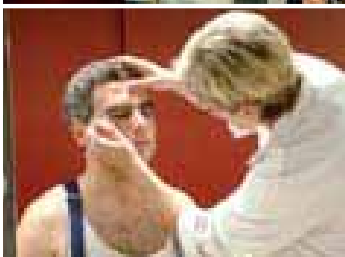
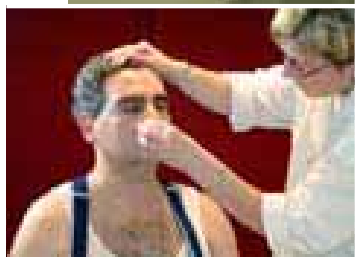
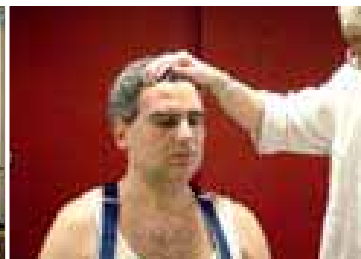
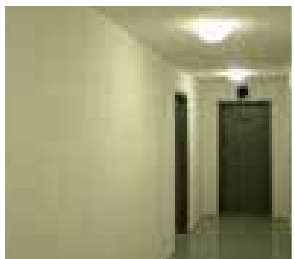
Hans Krása: Brundibár

*První setkání k opeře Brundibár.
Operu studuje sbor Kantiléna,
Zoltán Korda, představitel Brundibára,
je jediný dospělý zástupce.
Premiéra bude 18. listopadu v Redutě.*

Večer bezprostředně před představením Mozart a Salieri:

*...takhle vypadá chodba
v zázemí Reduty.*

*Nakouknutí do šatny
Mozartova protivníka Salieriho,
kterého zpívá Jurij Gořbunov.*

*W. A. Mozart (Zoltán Korda)
se v šatně míjí se svým Osudem
(Vladimírem Mrkvičkou).
Za chvíli začíná představení...*

Jeden den se...

Rozhovor:

• *Jak začínáte nový den?*

Asi jako každý zpěvák. Vstávám zhruba kolem půl osmé ráno, plus minus podle toho, jaký byl předchozí večer. Jestli jsem měl představení, jak náročné, jak dlouhé. Pak následují věci obvyklé u každého – hygiena, snídaně. Potom se rozezpívám.

A zase záleží na tom, co mě ten den čeká: zkouška, představení, jaká zkouška, jaké představení. Než jdu do divadla, vyřizuji soukromé záležitosti jako všichni. V současné době rekonstruujeme byt, a to musím pořádně naplánovat každý den, aby se všechno stihlo: nakoupit, vyřídít úřady, objednat řemeslníky, být s nimi při práci a tak dále a tak dále. Do divadla přicházím v deset, jedenáct podle zkoušek. A to mám na mysli nejen zkoušky inscenace, ale třeba i zkoušky kostýmů v krejčovně.

• *Mimochodem kostýmy, asi nikdo nechodí do krejčovcen tak často jako herci, zpěváci a manežky. Zkoušíte rád?*

Teď už ano (*smích*), už jsem se to naučil a dnes už můžu říct, kostýmy zkouším rád. Dříve jsem neměl trpělivost, říkal jsem si, proč je s tím taková pipláčka...

• *A proč je s tím pipláčka?*

Jednak postava není ideální (*smích*) a jednak je pravda, že některé kostýmy jsou složité a musí se různě ohýbat a zahýbat, prostě upravovat. Já tomu nerozumím. Na zkoušku kostýmů se musí víckrát, ale výsledek je potom super. Kostým je totiž pro mě velmi důležitý. Ne vždy to, co výtvarník navrhne, je pro nás vystupující akceptovatelné. Například v opeře Perniková chaloupka, kde hraju Ježibabu, navrhla výtvarnice kostým, ve kterém jsme se nemohli moc hýbat, natož skákat. Byly nutné úpravy, a to je pak vlastně spolupráce všech – výtvarnice, mistrů krejčovských i nás, protagonistů.

• *Mluvíte do toho, jak má kostým vypadat, hodně?*

Někdy ano. To už jsem se taky naučil. Když v kostýmu nevypadám dobře, tak to řeknu. Já jdu na jeviště, na mě se budou lidé koukat. Samozřejmě v souladu s postavou, kterou hraji.

• *Každý den máte vlastně úplně jiný, jak už to tak u umělců bývá...*

Dá se to tak říct.

• *Vyhovuje vám ta nepravidelnost?*

Zvykl jsem si a musím říct, vyhovuje. Problémy vznikají spíše ve vztazích, kdy jeden má pravidelnou pracovní dobu, třeba od osmi do čtyř, a pak volno. Dost špatně

se něco domlouvá, navíc změny mohou nastat ještě během dne. Ale moje přítelkyně Pavlína má pochopení, protože má sama ráda operu. A také jí vděčím za domácí pohodu.

• *Proč jste začal zpívat?*

Protože jsem se zamiloval do opery. V šesti sedmi letech mě rodiče vzali do Janáčkova divadla na Bohému. Líbila se mi scéna, muzika byla nádherná, zvláštní atmosféra, prostředí. Tady budu jednou vystupovat, řekl jsem si. Pucciniho hudba mě oslovila.

• *Takže vy jste se v divadle na představení rozhodl, že budete zpívat. Přemýšlel jste nad tím, jestli na to máte nebo nemáte v těch sedmi šesti letech?*

Nepochyboval jsem o tom, hlas mám, bylo mi to jasné. Byl jsem dítě. V lidové škole umění, lidušce, jsem hrál na akordeon a zpíval na různých doprovodných akcích: besídkách, předebrávkách atp. Zpěv byl takové zpestření ke hře. Ale naučil jsem se intonovat, poslouchat.

• *To bylo ve sboru?*

Ne, zpíval jsem sólově, ale byly to písničky, nikoliv árie. Ty přišly až později.

• *Měl jste trému, když jste musel vystoupit před diváky?*

Měl, nespával jsem celou noc, bál jsem se, jestli nezapomenu slova, nezkažím rytmus. Pak odezněla.

• *Po základní škole jste nezapochyboval a šel studovat na brněnskou konzervatoř. Jak na ni vzpomínáte?*

Byla úžasná – studentský život. Měli jsme hodně učení a do školy jsme museli chodit. To už dneska studenti tak nemají. Bylo to přísné, pokud člověk neplnil školní povinnosti, hrozil vyhazov. Po roce 1989 už mohou děcka vystupovat během studií na koncertech, v divadle, mohou si domlouvat hodiny podle své potřeby, mohou se z hodin omlouvat.

• *Co je podle vás lepší?*

Myslím si, že to, co jsem zažil já. Samozřejmě s tím, že by se v daleko větší míře učily cizí jazyky.

• *Říkal jste věnovat se jazykům. Kolik vy jich upotřebíte ve své profesi?*

Když bych to vzal, tak pět jazyků: rusky, italsky, francouzsky, německy a anglicky. Německy a italsky umím stoprocentně, francouzsky nejmiň, v ní kombinuju.

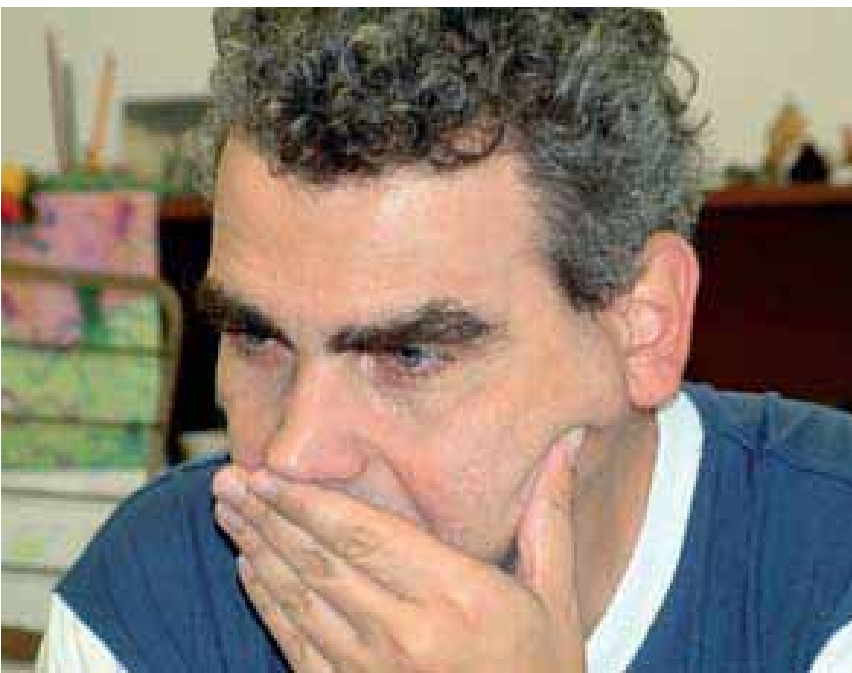
• *To všechno jste se naučil kdy? Při studiu oper?*

Asi tak za posledních deset let. Taky jsem byl v zahraničí, a to se naučíte konverzovat. Teď jsem měl jeden krásný zážitek. Jel jsem z dovolené a v kupě jsem byl s Rakušankou, Japoncem a Indem. Bavili jsme se o životě v té které zemi. Probrali jsme všechno možné,

problémy s telefonními kartami, jak se velké firmy a společnosti chovají k zákazníkům, jestli jsou v Bombaji hezké holky a hadi, prostě běžná konverzace, při které se semele skoro všechno a ze které se dozvíte o životě a dané zemi nejvíce.

• Po konzervatoři jste měl stále stejně jasno, jako v sedmi letech?

Měl jsem jasno. Chtěl jsem pokračovat dál, protože hlas se vyvíjí. Podle mě je zpěvák hotový až kolem čtyřicítky, a to každý zpěvák kromě kolorатурních sopránů, to je totiž danost. Jsem přesvědčený, že zpěvák je až ve čtyřiceti na jevišti schopen dát ze sebe maximum. Zvládne hlas, hudební i hereckou složku a je schopen to vše lidem dávat bezprostředně. Před tím je to podle mě hledání a zkoušení...

• Kromě zkoušek v divadle, korepeticí a vlastního rozezpívání chodíte ještě na nějaké hodiny zpěvu?

Ano. Chodím k paní Libuši Lesmanové, pokud má čas. A sám sebe udržuju. Snažím se sebe poslouchat, abych věděl, kde mám problém a co je potřeba vylepšovat, zdokonalovat. Zpěv studuji více než patnáct let, a když to tak řeknu, byl jsem vycvičen jako profesionální „voják“. K tomu, abyste se stále vyvíjel, potřebujete také konzultace s jiným odborníkem. Zpěv je běh na

dlouhou trať. Je to jako vrcholový sport, fotbalista je taky zralý až po určitých letech – v pětadvaceti. U nás je to později.

• Po absolutoriu jste dělal co?

Dva roky jsem byl na volné noze. Pak už jsem měl toho neustálého ježdění a přejíždění dost a vrátil jsem se do Brna. V Janáčkově opeře jsem od roku 1997. Jsem tady pořád, protože si myslím, že brněnská opera je jedna z nejlepších v republice. A to neříkám proto, že tady zpívám.

• Jezdíte porovnávat operní inscenace a výkony jinam?

Ne pravidelně, ale jezdím. A s kolegy jsme se shodli, že v Brně je jedno z nejlepších divadel.

• A jezdíte i do zahraničí?

I za hranice. V Německu v Bonnu mají velmi slušný sbor. Tam ve sborech zpívají většinou spíše cizinci než Němci. Mají výborné výtvarníky, scénu, světla, kostýmy, ale hudební stránka, mám dojem, jim občas uniká, jako kdyby nevěděli, co hrají. Ovšem to nemluvím o velkých divadlech.

• Jak odpočíváte, sportem?

Na zkouškách se dost sedí a já mám rád pohyb. Snažím se jezdit na kole, na koloběžce, ale teď už je podzim, už to budu omezovat. Jízdu na koloběžce mám jako sport a zároveň jako dopravu, při které vyřídím spoustu věcí. Nerad ztrácím čas třeba čekáním na tramvaj. To mě naučilo divadlo,

neztrácet čas. Když je zkouška, tak musím čekat na svůj výstup, až na mě přijde řada, ale když mám volno, nevidím důvod. Čekání je obrovská ztráta.

• Kdysi řekl jeden herec – Petr Nárožný, že nenávidí natáčení filmu, kdy na svůj záběr musí čekat třeba i několik hodin, než jde na plac. U vás je to jak?

Taky to tak míváme. Na zkoušce se naučíte trpělivosti. Ale pak, ve svém volnu, už nemáte čas čekat zbytečně. To si raději lehnu a prospím se, zajdu si na kafe, ale čekat je tak?

Jeden den se...

• **Velký úspěch máte jako Vašek v nově nastudované Prodané nevěště. Pokolikáté jste Vaškem?** Podruhé.

• **Jak se vám dělalo s režisérem Ondřejem Havelkou?**

Výborně. Znáám ho z Prahy, z Nagana, které jsme spolu dělali.

• **Jakou tam máte roli?**

Zpívám kapitána Růžičku. Myslím si, že si s Ondřejem Havelkou docela rozumíme, že máme stejnou krevní skupinu. Nastudování Prodané nevěsty bylo velmi náročné, zkoušky ráno, večer, hledaly se způsoby, zkoušely se. Mně k tomu ještě přibyl Mozart v opeře Korsakova Mozart a Salieri, takže musím říct, že jsem toho měl na konci sezony dost. Pohyb mi ale na jevišti

v Prodané nevěště potíže nedělal, protože Nagano je daleko fyzicky náročnější.

• **A Mozart...**

To musím říct, je krásná role.

• **Začali jsme ránem, nakonec tedy, jak končíte den?**

Snažím se den zakončit pohodou. Spát chodím kolem jedné v noci. Večer se snažím posedět s přítelkyní při dobrém červeném víně, popovídat si, uklidnit se, uvolnit se. Aby den začínal i končil pohodou.

-ota- Foto dne -ota-

Foto z inscenací Káta Kabanová Luděk Světil

Foto z inscenací Perníková chaloupka

a Prodaná nevěsta Jana Hallová ■

Zoltán Korda jako Vašek v Prodané nevěště.

V Perníkové chaloupce jako Ježibaba.

Zoltán Korda v Káti Kabanové jako učitel Váňa Kudrjáš. S Jitkou Zerhauovou jako služkou.

LETENKY

rezervujte na www.KRÁLOVNA.cz

Nejlepší
online
vyhledávač
letenek
na českém
internetu

Amsterdam za **380 Kč**

Paříž za **380 Kč**

Řím za **380 Kč**

Hamburg za **840 Kč**

New York za **8 000 Kč**

Chicago za **9 500 Kč**

Ceny jsou tam i zpět a neobsahují
letištní poplatky.

LE
UP
PO

Balady Zuzany Lapčíkové a Hany Litterové

Zuzana Lapčíková pochází z moravského Slovácka, kde se svojí rodinou žije. Od dětství hraje na klavír a na cimbál, tančí a zpívá. Díky rodinnému zázemí se začala hudebně rozvíjet na poli moravské lidové písně a hudby. Na brněnské konzervatoři absolvovala hru na cimbál a etnologii a hudební vědu na Masarykově univerzitě v Brně. Vyhrála řadu národních soutěží a zúčastnila se mnoha mezinárodních festivalů. Hrála a nahrávala s mnoha moravskými cimbálovými muzikami, Brněnským rozhlasovým orchestrem lidových nástrojů, různými komorními seskupeními i orchestrálními tělesy (Pražská komorní filharmonie, Virtuosi di Praga, Státní filharmonie Brno, Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín, Moravská filharmonie Olomouc, Filharmonie Hradec Králové). Její diskografie čítá přes 30 titulů.

Mimo jiné natočila několik kompaktů s Emilem Viklickým, z nichž se například CD s názvem *Morava* setkalo v jazzovém světě s mimořádnou odezvou. V prestižním žebříčku deseti nejlepších jazzových nahrávek roku 2001 *Jazztitude* se *Morava* umístila na pátém místě ve světě.

Zuzana Lapčíková koncertuje, skládá, učí, cvičí a v poslední době se věnuje **Baladám, inscenaci baletu**

Národního divadla v Brně, která bude mít premiéru 10. listopadu v Redutě. V říjnovém vydání měsíčníku *Aplaus* hovořila o Baladách její spolupracovnice sólistka baletu NDB, choreografka a režisérka Hana Litterová. Nyní vám přinášíme sedm zastavení se Zuzkou Lapčíkovou, autorkou hudby a námětu.

Zastavení první – Zuzana Lapčíková a tanec všeobecně

Můj vztah k tanci souvisí s dětstvím a s rodinným prostředím. Byla jsem tříletá holčička, když přední etnochoreoložka Zdenka Jelínková si u mé babičky zapsala dvanáct lidových tanců. Později se maminka stala předlohou pro zpracovávání v etnochoreologických pracích pro Masarykovu univerzitu jako nositelka určité taneční tradice. Takže u nás se opravdu tancovalo a zvláště je, že se tanec u nás dědí po ženské linii. V tomhle případě hovořím o tanci lidovém.

Tanec jako takový nebo vyjadřování se pohybem je pro mě nepředstavitelně lákavé, nepředstavitelně dráždivé, je to něco, co mě nesmírně přitahovalo a k čemu silně inklinuju, především však pasivně. Aktivně v tom smyslu, že jsem na

konzervatoři chodila na seminář choreografie, kde nám přednášeli choreografové z různých tanečních oborů, a snažila jsem se trochu obsáhnout dějiny tance. Tanec, to je takový můj koníček na celý život.

Zastavení druhé – téma Balad

Na začátku práce na Baladách jsme chtěly zpracovávat ověřené literární téma, které by pro nás bylo nosné a které by mělo nějaké ozvěny ve folkloru a další názvuky, což by vedlo k propojení lidové muziky a tance. Přiznám se, na výběru literární předlohy jsem se zasekla. Trvalo mi to dlouho a vždycky jsem narazila na zcela prozaické překážky: potřeba velkého aparátu pro provedení, obrovské jeviště či další mediální technické vymoženosti. Ale my jsme hned od začátku věděly, že tohle k dispozici mít nebudeme. S tím jsme i do toho šly. Nakonec Hanka řekla, nedá se nic dělat, námět budeš muset vymyslet ty. Trošku jsem se polekala. Nicméně od středoškolských let, kdy jsem se intenzivně začala zabývat studiem hudebního, slovesného a zvykoslovného folkloru, kdy jsem začala studovat moravské balady, jsem si říkala, že v tomto slovesném útvaru je i v dnešní době stále hodně nosného, dramatického, pro člověka silného. Že baladická témata jsou dodnes zpracovatelná a aktuální.

Samozřejmě že jsou balady, které mají přísné napojení na určitou dobu nebo událost. Balady související s konkrétní historickou událostí, např. se zbojnictvím, ale pak je okruh balad, jež jsou skoro až mytické, nesmírně otevřené a starobylé. Tyhle balady mají veliké kouzlo. Neumíme odhadnout, ze které doby pocházejí, a když se jimi začneme zabývat, zjistíme, že tam jsou řešeny vztahové otázky, které člověk řeší i na počátku 21. století. Obsahují vztahy milostné a rodinné, tedy oblasti, ve kterých člověk dodneška prožívá ta největší zklamání a bolesti, ale i ty největší radosti.

Z těch starobylých moravských balad, kterých je asi šest, je jedna Sušilova krásně nazvaná Sestra travička, v níž sestra otráví bratra. Postava bratra v baladách může mít více poloh. Může představovat silný patriarchální vztah – pevnou otcovskou ruku. V jiném archetypu balad zase

bratr může být ochránce před cizím surovým mužem. Ale tyhle důvody nejsou dostatečně silné, aby sestra uskutecnila tak drastický čin. A nakonec mě napadl incest mezi sourozenci a od té chvíle se začaly dít neuvěřitelné věci, protože kolem tohoto základního tématu vznikl najednou velmi košatý příběh.

Příliš jsem doposud kolektivní tvorbě nevěřila. S Hankou jsme se dohodly, že já budu autorem hudby a námětu a ona choreografie a režie. Společně že vytvoříme scénář. A najednou jsem zjistila, že při spolupráci to úžasně jde. Pro mě je velice cenná Hančina dlouholetá praxe na jevišti, její choreografické představy a invence. Myslím si, že v našem dialogu jsme jedna druhou naváděly k dalším a dalším myšlenkám. Její zkušenost mě velice korigovala a do značné míry ve mně asociovala další a další pokračování, takže nakonec si příběh existuje a velice přirozeně si plyne.

Zastavení třetí – kostýmy

Narodila jsem se na konci 60. let v hodně determinujícím prostředí. Vyrostla jsem na staré selské usedlosti uprostřed dědiny, kde jsem nacházela spoustu věcí, které byly

v 60. a 70. letech tradiční, ale tradiční mohly být i před stovkami let. Souviselo to s rolnickým životním způsobem, ať se to týkalo nářadí, oděvních

typů, způsobu udržování domu a tak podobně. Uvědomila jsem si, že právě ta 50., 60. léta byla na východní Moravě, přesněji na Slovácku, obdobím, kdy se kroje při běžném nošení i ve svátky odkládaly v daleko intenzivnější míře než kdy předtím. Konzervativnější ženy ještě kroj nosily, ale mladé generace už oblékaly civilní oděv. Koncem 50. let se konaly svatby, které byly krojované, ale také úplně moderní, anebo napůl. Je to období, kdy na jednom příznačném znaku – oděvu – vidíte, jak tradice odchází a přicházejí nové vlivy, jež jsou jakoby danému prostředí cizí. Přesto se začínají uplatňovat a poměrně jednoduše asimilovat. V tomto období žily s tradicí vedle sebe. To nám umožňuje ve výtvarné stránce pojímat inscenaci dvojace. Kroj tam však nebude. Jeho stylizace, která v retrospektivních scénách z kroje vychází, ano.

1. Do divadla jít na operu nebo na balet je podle mě ten největší svátek, jaký může být.

2. Nejdříve musím poděkovat vedení Národního divadla v Brně. Díky němu jsme s Hanou Litterovou na základě předešlých zkušeností společně práce dostaly příležitost vytvořit autorské představení pro komorní scénu v Redutě. Mít takovou tvůrčí šanci, jak bych to řekla, aby to nebyla fráze, je skutečně výjimečná příležitost a obě si jí hodně považujeme.

Balet NDB

Zastavení čtvrté – scéna

Jeviště je rozděleno na tři prostory. První na forbině evokuje prostor veřejný, přírodní, intenzivně spojený s přírodou a exteriérem. Uprostřed jeviště je prostor soukromý, světlice – jizba. Scéna vypadá stejně jako obydlí na venkově v meziválečném období. Zařízení, což jsem zažila v mnoha domech svých příbuzných, se totiž v průběhu času neměnilo. Jediným prvkem, který používáme a mění se podle doby, kdy se děj odehrává, je obraz muže. V meziválečném období to bude například dragoun z první světové války. Chlapi byli předchozími generacemi žen vnímáni jako vojáci. Dnes už, a to je dobře, tenhle rozměr nevnímáme, avšak kdysi to bylo signifikantní pro to které období. Za světlicí bude půda, stodola, prostor intimní, kde se na seno chodí schovávat, plakat, milovat se. Prostě prostor pro cizí oko tabu.

Zastavení páté – hudba

Velice těžko mohu slovně komentovat hudbu. Téma samo vychází z baladické látky, a tak i hudba vychází z moravského folkloru, ale nakládám s ním nesmírně volně. Už nástrojové obsazení je netradiční. Otázkou zůstává, co je tradiční pro provedení moravského folkloru? Třeba standardní obsada cimbálové kapely je poměrně velmi mladá.

Velký cimbál, na který hraju, se na Slovácko dostal až mezi světovými válkami. Takže se nejedná o několikastaletou záležitost. Jev, kdy stojí kolem cimbálu několik muzikantů, je celkem mladá formace. V době, kdy vycházely sbírky moravských lidových písní, se hrálo na jiné nástroje a obsada je inspirovaná samotnou hudbou, a nikoliv tradičním seskupením.

Melodické hlasy se v Baladách střídají v cimbálu, saxofonu a kontrabasu, přičemž kromě saxofonu jsou oba jmenované nástroje schopny plnit i funkci harmonickou a rytmickou. No a zásadní rytmický prvek je v Baladách bicí souprava a další

bicí verze. Hudbu jsem komponovala pro čtyři nástroje. V některých pasážích jsou slyšet názvuky jazzu, někde jsou minimální, někde hudba Balad směřuje k současnému hudebnímu vyjadřování. Hudba Balad je, dejme tomu, takový můj rukopis.

Mí spoluhráči jsou: **Josef Fečo, romský jazzový kontrabasista a hráč na mnoho dalších hudebních**

nástrojů. Petr Kovařík, saxofonista, procestoval spoustu muzikálových představení a zná různá hudební prostředí. Kamil Slezák, perkusionista, je filharmonický hráč a na druhou stranu jazzmen s intenzivními zkušenostmi ze zahraničí.

Kromě živého hraní přímo na jevišti budeme mít předtčené tři vstupy s tradiční muzikou, kterou nazpíval **Mirek Minx**, akademický sochař z Veké nad Veličkou, ale jinak primáš, zpěvák, znalec místního folkloru. Ač je poměrně mladý, má obrovský repertoár a velice přesvědčivý projev. Od mládí nahrával staré zpěváky a zpěvačky a zná autentický způsob uvádění písní z Horňácka. Horňácko je takovou hudební folklorní Mekku. Mirek bude představovat mužský protipól v hlase a autentický způsob prezentace folkloru.

Zastavení šesté – texty

I s textem jsem nakládala velmi volně, ale základ je z moravské lidové poezie. Za určitou dobu dostanete do svého „počítače“ v hlavě sumu textů a na konkrétní situaci naskakují odpovídající texty. Když text nenaskočí, naskočí asociace, která vás k němu dovede. Já už jsem to, co teď řeknu, kdysi prezentovala: moravský folklor je po textové stránce určitě a pravděpodobně i po nápevně jedna dlouhá píseň, která asociuje nové a nové téma. Na to přišel už

Ján Kollár v době národního obrození. Text v Baladách ctíme, ale uplatňujeme jej v situacích, kdy jej potřebujeme.

Zastavení sedmé – poslední. Pro koho budou Balady Zuzany Lapčikové a Hany Litterové?

Řekla bych, že Balady jsou pro vnímavého diváka, určitě ne pro děti. Spíš pro mládež, která už pochopí dějové souvislosti a bude schopna rozkódovat vztahové záležitosti. Ale jinak věkem, stavem, profesí a pohlavím a já nevím čím bych diváka nerozlišovala. Myslím si, že Balady jsou o emocích, o prožívání, o vztazích. Když jsem chodila na zkoušky, byla jsem

velmi potěšena reakcemi tanečníků. I když sledovali kolegu a mohli odpočívat, reagovali, a bylo na nich vidět, že se jich vše bytostně dotýká.

Věřím, že pro diváka bude inscenace poutavá. Naše Balady jsou do značné míry vypjaté – je to takový moravský Erben. Témata jsou hodně osobní a bytostně se dotýkají každého člověka.

-ota- Foto Dušan Tománek ■

3. Zjistila jsem, že na ose jedné balady zpracováváme šest dalších balad, které přirozeně do původního příběhu zasahují a souvisejí spolu.

Práce na inscenaci je pro mě, řekla bych, další laboratorní zkušenost s baladou.

4. Téma vás vlastně vede a určuje cestu, jak s baladickou látkou nakládat.

Choreograf Libor Vaculík získal Cenu Sazky

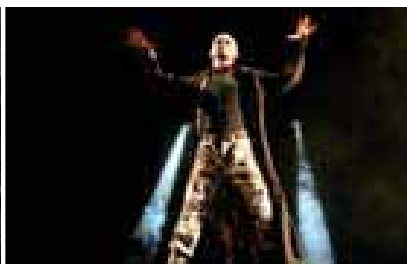
Libor Vaculík, choreograf a režisér, získal další ocenění. Koncem září převzal Cenu Sazky a Divadelních novin v kategorii Tanec a balet za choreografii Svěcení jara, inscenace, kterou vytvořil pro Národní divadlo v Brně.

Svěcení jara je součástí Baletního večera na hudbu skladatelů XX. století. Na hudbu Igora Stravinského vznikl nový námět, věnující se otázce Židů ve druhé světové válce. „Naše inscenace je spojena s původním pohanským pojetím skladatele, symbolikou, obětí a tancem o smrti,“ uvedl před premiérou Libor Vaculík společně se Zdeňkem Prokešem, autoři libreta. Téma lásky korigované násilnickou vyhlazovací ideologií zpracoval Vaculík s jemností sobě vlastní, která zachovává hrůzu konečnosti života a beznaděje. Beznaděje, kdy si moc pohrává s cizím životem a má nad ním právo veta. „Tímto baletem chceme připomenout památku všech obětí holocaustu,“ řekl choreograf a režisér.

Libor Vaculík obdržel Cenu Sazky a Divadelních novin podruhé, poprvé to bylo za balet NDB Ivan Hrozný. Společně s ním obdrželi letos ceny v dalších kategoriích například Jaromír Nohavica za překlad libreta opery *Così fan tutte* v Národním divadle moravskoslezském, Petr Zelenka za režii a autorství hry Teremin, Ivan Trojan za herecký výkon v roli Teremina v Dejvickém divadle Praha.

Na svém kontě má Vaculík z minulosti další ocenění, například za Ivana Hrozného a Zvoníka od Matky boží (balety NDB) obdržel Hlavní cenu za nejlepší inscenaci v Soutěžní přehlídce tanečního umění České republiky. Jeho Úplné zatmění (NDB) vyneslo do nejužší nominace na Cenu Thálie za rok 2005 hned dva protagonisty: Martina Žáka a Jana Fouska.

Baletní večer na hudbu autorů XX. století, a tedy i Svěcení jara uvede NDB 21. listopadu a 9. prosince.

Zlo ve Svěcení jara představuje Smrt, ve které alternuje Richard Kročil (na snímku vlevo) s Janem Fouskem (snímek vpravo).

-ota- Foto Luděk Svítíl ■

O Labutím jezeře v německém tisku napsali:

...Robert Strajner ukazuje taneční vložky, jako například národní tance ve třetím jednání, kompletní a má tímto způsobem možnost nechat vystavit na odív technickou brilanci svých tanečnicků.

A že je co obdivovat. Počínaje Richardem Kročilem, který vybavuje postavu zlého knížete Rotbarta mefistofelskou elegancí, přes Michala Štípu, který svou postavu atletického prince Siegfrieda ztvárňuje s mladistvou bezstarostností a ostatními sólisty konče. Všichni přesvědčují o vysoké taneční úrovni. Přitom se nedá říci, že by i ty nejmělejší *Jetés* a *Arabesque* sloužily akrobatickému samoúčelu, ale naopak stojí, stejně jako Čajkovského lyrický a dramatický jazyk, vždy ve službě emocionální výpovědi té či oné scény.

Přesně tak v případě gráciézní Andrey Smejkalové, která ve dvojroli Odetty a Odilie nasazuje dvě naprosto rozdílné řeči těla: tak jako její slavné předchůdkyně stává proti sobě vroucí citlivost začarované labutí princezny Odetty a temperamentní flirt černé labuť Odilie...

Že je tato inscenace víc než jen sled po sobě jdoucích virtuózních tanečních čísel, leží také v kvalitě tanečního souboru. Brněnský soubor není rozhodně dekorativní stafáží hvězdného sólového obsazení, ale tančí precizně a v harmonickém souladu.

Gunild Lohmann, **General-Anzeiger**, Bonn, 14. 9. 2006

Richard Kročil a Andrea Smejkalová v Labutím jezeře. Foto Luděk Svítíl

Balet NDB uvede Labutí jezero 3. listopadu v Janáčkově divadle. V roli Odetty – Odilie se představí primabalerína brněnského souboru Jana Příbylová.

Ladislav Lakomý: Vždycky jsem měl rád

Bez Ladislava Lakomého, který v listopadu slaví neuvěřitelnou pětasedmdesátku, si lze brněnskou divadelní scénu jen stěží představit. Začínal v Městském divadle, ale převážnou většinu rolí vytvořil na jevišti Mahenovy činohry jako člen souboru Státního, později Národního divadla v Brně. Mezi desítky postav, které ztvárnil, patří nezapomenutelný part Krista v Komedii o umučení, Čapkův Foltýn, Bolkonskij ve Vojně a míru, Myškin z Idiota, mlynář Vávra či Profesor z Čapkova Loupežníka. Ač odešel na začátku devadesátých let do důchodu, na jevišti „Mahenky“ se objevil i později jako host po boku Vlasty Fialové v Casonově dramatu Stromy umírají vstoje, v úloze Faráře v Roku na vsi či coby král Filip z Dürrenmattova Krále Jana. Nyní se herecky realizuje především v Divadle U Stolu, kde skvělým způsobem hraje v Alchymistovi, Boží duze či Oidipovi. Na scénu činohry Národního divadla v Brně se vrátil v režii Jana Kačera jako polní kazatel v Matce Kuráži.

• Od mládí jste chtěl být hercem, ovšem rodiče vaši touze příliš nepřáli...

Moc ne. Hlavně otec. Myslel si, že po něm převezmu živnost, protože jsme měli velkou hospodu a řeznictví a já byl jedináček. Strašně jsem se tehdy bránil a nechtěl jsem se za žádnou cenu stát řezníkem. Nakonec by to ale stejně dopadlo, jak to dopadlo, protože po únoru vzalo soukromé podnikání za své, a já šel na chemickou průmyslovku, protože chemie mne ještě jakž takž zajímala. Udělal jsem dobře, protože mezitím zavřeli dramatické oddělení na konzervatoři a otevřeli JAMU, kde byla podmínkou k přijetí maturita. Byl jsem v ročníku skoro nejstarší, jelikož jsem před průmyslovkou musel ještě absolvovat desetiměsíční praxi v laboratoři, ale zase jsem nešel na vojnu, protože jsem si ji odbyl při škole, a tak jsem ten rok dostal zpátky. Nedávno jsem si uvědomil, že je to přesně padesát let, co jsme se Somrem, Dufkem či Husníkem absolvovali. Takže mám teď víc zakulacených výročí – ještě absolvování školy a padesát let u divadla. V Mahenově divadle, kde sice už nejsem členem souboru, hraju čtyřicet let.

• Jak vzpomínáte na hodiny herectví u profesora Waltra?

K profesorovi Waltrovi jsem chodil soukromě ještě během studií na průmyslovce. Byl už na penzi a měl byt na Gorkého, kam za ním pár žáků docházelo. Vybíral malé komorní hry pro dva až čtyři aktéry. Ty

jsme vždy nazkoušeli a hráli tenkrát bytové divadlo. Chodívali se na nás dívat herci jako Štefl, Dadák, kteří bydleli v okolí, mí budoucí kolegové. Vždycky se u něj namačkalo šest až deset lidí, abychom měli motivaci před někým hrát. Díky profesorovi Waltrovi jsem měl také šanci hostovat v tehdejší Divadle Julia Fučíka na Výstavišti. Dokonce jsem tam mohl nastoupit jako elév, ale musel bych nechat průmyslovky a neměl bych ani maturitu, čehož jsem se tehdy zalekl.

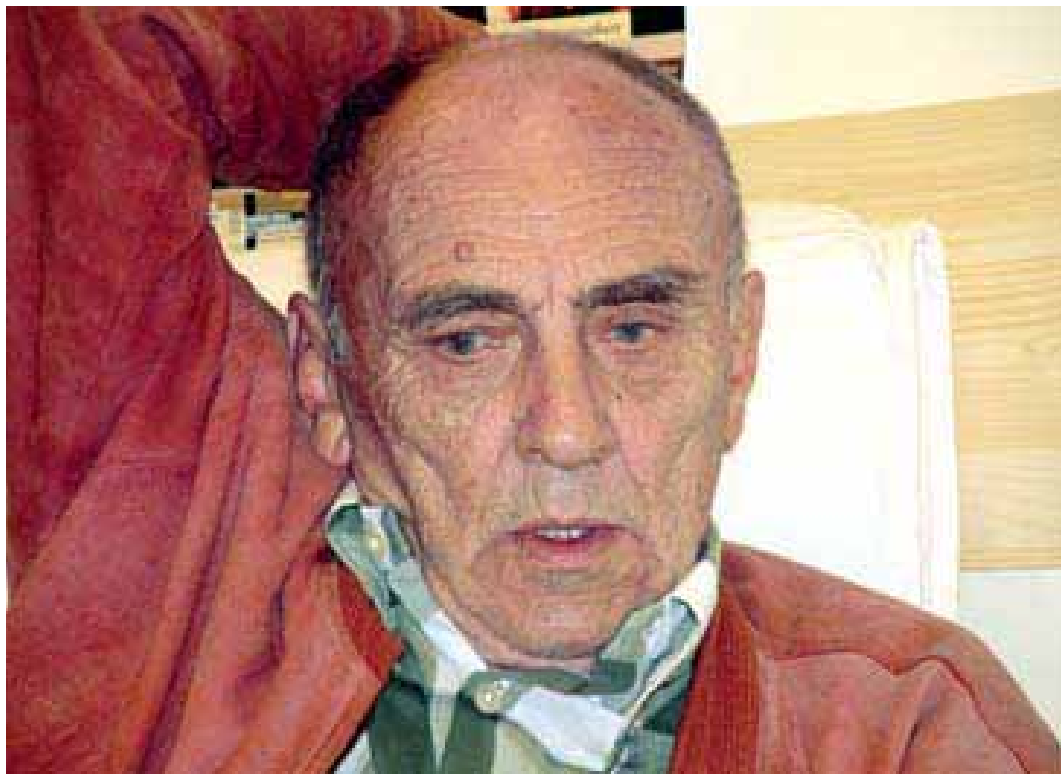
• Herecká léta jste pak strávil především na velké scéně. Co vás vedlo k návratu do komorního prostoru v Divadle U Stolu?

Divadlo U Stolu mi maximálně vyhovuje, protože jsem měl vždycky rád niternější a introvertnější herectví a vždy mne na výkonu hodně zajímal detail. Když na velkém jevišti neuděláte velké gesto, tak vás pomalu v páté řadě nikdo nevidí. A oči nemohou hrát vůbec. U Stolu se mi splnilo vše, co jsem si přál a mám rád. Nikdy se mi nelíbily tlusté tahy postavy, lepší je, když si se situací můžete pohrát, divák vám vidí do očí, vidí mimiku, zkrátka úplně všechno. Je to sice náročná parketa na paměť, protože tam není nápověda, ale tu třeba ve velkém divadle také nemáte šanci zaslechnout, protože je příliš daleko. Navíc, když má herec výpadek, jak se říká okno, má současně i jakési zatmění mysli. Není ani schopen nápovědu vnímat, spíš přemýšlí, jak se ze situace vylhat. Představení Divadla U Stolu trvají sice něco přes hodinu, ale co do kvantity textu jde mnohdy o role veliké, třeba v Boží duze nebo v Domu u tonoucí hvězdy.

• Pamatujete si stále neuvěřitelné množství textů, které jste kdy hrál?

Upřímně řečeno ne, ale naskočí mi tu a tam úryvky. Ovšem co bych zvládl hrát dneska večer, je Vávra v Maryši. To bych mohl hrát hned! Bez zkoušky! Ale pro herce je dobrodiní, když si umí udělat inventuru v mozku a některé věci vytěsni. Já jsem se to naučil. Víceméně mi to poradil pan Höger, když jsme spolu točili v brněnské televizi. Text pro televizi je totiž text na jedno použití. Pan Höger se ho vždy učil těsně před natáčením, honem ho dostal do hlavy, ale honem ho taky chtěl zapomenout. Samozřejmě že nezapomenu text hry, která zůstává na repertoáru. A zajímavé je, že ho nezapomenu ani tehdy, když se titul stahuje a já vím, že se za čas do programu vrátí. Abych byl konkrétní – když jsme končili s Rokem na vsi, počítalo se s tím, že se uloží dekorace a kostýmy a asi za rok bude

niternější a introvertnější herectví

obnovená premiéra. To jsem svůj part nezapomněl, databáze zafungovala. Musel jsem si hru znova přečíst, ale z hlavy se mi nevytratila. Pokud jde ovšem o derniéru, snažím se text rychle vymazat, abych měl místo pro další penzum rolí.

• ***V šedesátých letech jste účinkoval ve slavném představení Evžena Sokolovského Komédie o umučení. Byla to doba pro divadlo svobodnější?***

Spiš bych řekl, že šlo o souhru náhod. Situace už tála a blížil se osmašedesátý rok. Přitom nebylo vůbec jednoduché hru dramaturgicky a hlavně ideologicky prosadit. Kus měl premiéru v roce 1965 a asi pětkrát jsme to hráli tzv. naposled. Když přišel pan Kampf na scénu a řekl Pochválen buď Ježíš Kristus, celé jeviště mu odpovědělo Až na věky, amen. To ideologům strašně vadilo. Byla to obrovská barokní podívaná a interiér Mahenova divadla religiozitu tématu ještě podporoval. Najednou jako byste hráli v kostele. Hynšt se Srbou

a Sokolovským inscenaci každý týden někde obhajovali, aby se nezakazovala. Nakonec se jí podařilo zachránit a zakousli nám ji až v sedmdesátém roce. Do té doby jsme odehráli kolem sto padesáti repríz, nic obdobného nepamatuji.

• ***Vytvořil jste si k roli Krista zvláštní vztah? Jak jste ji vnímal?***

Především to byla moje první role v Mahence, když jsem nastoupil do angažmá. Sice jsem tam zkoušel už předtím s režisérem Hajdou Romula Velikého, ale to jsem ještě působil u Mrštíků. Pokud to vezmu přísně po herecké stránce, role Krista nijak zvláštní nebyla. Neskýtala takové možnosti, jako když jsem dělal Eduarda II. nebo knížete Myškina v Idiotovi. Šlo o dramtizaci Nového zákona, kde bylo vše dané. A nejtěžší asi bylo udržet si v inscenaci správnou míru nadhledu. I na škole jsem svým žákům říkal, že dobrý herec se pozná podle toho, jak se trefí do žánru. A v Komedii o umučení jsme se pustili do žánru zcela zvláštního –

Mahenova činohra NDB

neověřeného a neohmataného. Tenkrát paní Suchomelová v jedné kritice přesně napsala, že jsem balancoval na ostří nože. Dělat si z látky legraci by bylo strašně jednoduché, stejně jako naivizovat, aby babičky v hledišti plakaly, to by byla hloupost. Ale úplně bez nadhledu to taky nešlo – takže udržet míru nadhledu a trefit se do něj, v tom spočívalo největší úskalí. Role Krista sama o sobě zůstávala jednoduchá, lineární. Vůbec celé představení působilo jako obrázky na skle. Výtvarník Karel Vaca nám nechal vyrobit paruky a vousy z trásní, v nichž byly drátky. Vlasy a vousy nalepené na podkladu se pak daly různě naformovat, což z dálky působilo jako dřevorezba. Vypadali jsme jako svatí v kostele. Naprosto geniálně zafungovala také hudba Jana Nováka – asi třicítka děvčat nádherně zpívala, z nástrojů zněla jen violoncella. Sešel se tenkrát šťastný tvůrčí tým.

• *Která režisérská setkání považujete ve své herecké dráze za výjimečná?*

Měl jsem štěstí na pár skutečně vynikajících režisérů, s nimiž jsem se sblížil i lidsky. V Mahence jsem se setkal především s Kaločem, přišli jsme do divadla takřka zároveň a zkoušeli společně řadu velkých věcí, s Hajdou, Hynštem i Sokolovským. Moc dobře jsem si rozuměl s Hradilem. A vzpomínám na Evalda Schorma. Byť byl filmovým režisérem, v divadle pracoval velice zvláštním způsobem. Jako by vůbec nerežisoval. Vědomě ze sebe dělal tak trošku hlupáka. Tvářil se jako člověk, který přišel do divadla náhodou a najednou má dát dohromady nějaké představení. Pořád se herců ptal a žádal je o radu, ale to od něj byla těžká rafináda. My to samozřejmě prokoukli, protože on věděl moc dobře, co chce. Zvolil ovšem výbornou metodu, protože nás tím neskutečně motivoval. I ti největší lenoši, kteří si do divadla chodili víceméně pro gáži, se najednou vyburcovali k přemýšlení a začali přicházet s nápady, které pak Schorm velice citlivě selektoval. Všichni herci měli najednou pocit nesmírné spolupráce, což bylo obrovsky cenné. Schorm byl velice vzácný člověk i lidsky. Nikdy jsem ho neslyšel zakřičet nebo zvýšit hlas. Škoda, že zemřel tak brzy.

• *Připomněl byste některá jeho představení, blízká vašemu srdci?*

Hrál jsem asi v pěti Schormových inscenacích. Obdivuhodným způsobem oprášil třeba Mahenova Chrousta, s nímž si nikdo nevěděl rady, a udělal z něj krásné a živé představení. Měl jsem tam pozoruhodnou roli, která nesla pojmenování „záhadná existence“. Pořád jsem byl trošku pod parou, a protože se Schorm dozvěděl, že hraji na harmoniku, vymyslel mi entré s heligonkou. V jeho Alžbětě anglické jsem ztvárnil

Bacona. Schorm opravdu uměl uplést z ničeho bič, což se mu podařilo i u nijak výjimečné moldavské hry Ptáci našeho mládí. Škoda, že trošku prošuměla, protože Mahenka se zrovna nacházela v rekonstrukci a my s titulem vystupovali střídavě v Redutě a na Výstavišti. Všechna jeho představení byla hutná zejména po herecké stránce. Pod Schormovým vedením ze sebe herci vydali opravdu maximum. Snad vůbec nejlepší Schormovou inscenací bylo Dvanáct rozhněvaných mužů. Měli jsme tenkrát obavy, protože v době, kdy jsme hru zkoušeli, byl u nás ještě v živé paměti stejnojmenný film s Henrym Fondou a Jiřím Voskovcem. Říkali jsme si, jestli se to vůbec dá hrát. Dvanáct chlapů zavřete do jedné místnosti a přes dvě hodiny se tam řeší jediná věc – jestli obviněný kluk zabil nebo nezabil. Není tam ženský element! A divadlo bez ženských bývá příšerné. Dejte to dohromady! Když jsme však začali zkoušet, zažívali jsme naprosté dobrodružství. Schormovy poznámky byly geniální. Nikomu neradil – Teď vstaň, běž tam... Jednou, když se zvedl pan Vágner a šel někam do kouta, kde už stál pan Němeček, osopil se na něj: „Co tady děláš? Tady jsem včera stál já!“ Schorm na to povídá: „Ale, chlapi zlatí, vždyť si na jevišti překážete, vrážete do sebe, ať vám padají z rukou věci na zem, berte všechno do hry.“ A vzniklo velice autentické představení, přičemž Schormovi se podařilo hru výborně obsadit i typově, protože každá postava má jiný charakter i psychologii. Nádherně také vymyslel závěr. Na konci jsem si jako osmý muž, kterého hrál ve filmu právě Fonda, ještě balil aktovku a házel papíry do koše, a když jsem odcházel, u dveří na mne čekal pan Hájek, aby mi řekl: „Těšilo mě, že jsem vás poznal.“ Na zkouškách Evald podotkl, že v té chvíli pak pustí nějakou muziku. A já si tenkrát myslím – na co muziku? Nikde jinde totiž v inscenaci nebyla. Na poslední generálce k té situaci došlo. V momentě, kdy jsem končil, jsem zdaleky slyšel volnou větu z Deváté Beethovenovy symfonie. Ještě teď, po třiceti letech, mne to dojíká! Sedl jsem si, nebyl jsem schopen slova a po tvářích mi tekly slzy. On jako filmový režisér moc dobře věděl, co muzika umí, že navrství emoce. Ještě že to udělal na generálce, protože nechat to až na premiéru, tak bych tam snad seděl dodnes. Pocitově to ohromně zapůsobilo, i diváka to muselo zasáhnout...

• *Známe vás spíše jako herce charakterních rolí. Zahrál jste si i zloducha?*

Nevím, jestli je to dáno typem, jak člověk vypadá, nebo i vnitřním ustrojením. Ale myslím, že i pár záporných figur jsem měl. Nicméně vždycky jsem se snažil, aby postava, kterou ztvárňuji, nebyla jenom hodná nebo zlá. Celý můj přístup k Vávrovi z Maryši spočíval v tom, že jsem ho

tvrdě obhajoval. To přece není jenom zloduch! Je to nešťastný člověk, který potřebuje vyřešit svou těžkou životní situaci. Doba byla taková, spojovaly se majetky, vždyť Mrštící napsali sociální drama. Určitě jsem nehrál jen dobráky. Vždy mne ovšem lákaly spíš složitější a komplikovanější postavy, jako třeba Myškin nebo Čechovův Ivanov.

• **Jak si užíváte herecký důchod? Co vás čeká v letošní sezoně?**

V Divadle U Stolu chystáme na listopad premiéru Macbehta, kde si zahrají krále Duncana. Mám tam jen dva výstupy, protože Macbeth mne hned na začátku zabije. Trošku ze sentimentality se jako host vrátím do Městského divadla Brno, protože je to letos přesně pade-

Ve středu 15. listopadu věnuje Mahenova činohra představení Matka Kuráž a její děti vynikajícímu herci Ladislavu Lakomému k jeho životnímu jubileu.

Ladislav Lakomý v roli Polního kazatele v současné představení Mahenovy činohry NDB *Matka Kuráž a její děti* s Marií Durnovou v hlavní roli.

sát let, co jsem v tomto divadle nastoupil do svého prvního angažmá, i když na jiná prkna. V muzikálu Cikáni jdou do nebe mi nabídli nevelkou, ale výraznou roli starého cikána.

• **Pro mladé herce musí být setkání s vámi na jevišti velká událost. Obohacuje na oplátku kontakt s hereckým mládím i vás?**

Rozhodně ano. Proto jsem rád učil, protože sám jsem se zároveň učil také. Když se pohybujete mezi mladými lidmi, máte pocit, že nestárnete, a na to jsem nepřišel sám. Zároveň zjistíte, že máte spoustu věcí někde zasunutých a že je nakonec musíte vytáhnout.

Simona Polcarová

Foto -ota-, foto z představení archiv NDB a Jana Hallová ■

Ladislav Lakomý v inscenaci *Dvanáct rozhněvaných ze 70. let*. Nově ji pod názvem *Dvanáct rozhněvaných mužů* nastudoval režisér Jakub Korčák.

Premiéra se konala 27. října v Mahenově divadle.

TRIALOG hereckých osobností

15. ročník jedinečné přehlídky velkých činohr TRIALOG se odehraje v Mahenově divadle od 2. do 5. února 2007. Všechna česká a slovenská národní divadla představí inscenace založené na výrazných a jedinečných hereckých kracích. Z pražského Národního divadla uvidíme inscenaci textu Arthura Schnitzlera vyznamenanou cenou MAX **Duše – krajina širá** v režii Ivana Rajmonta. V hlavních rolích zazáří David Prachař, Sabina Králová, Miluše Šplechtová, Filip Rajmont, Igor Bareš a Eva Salzmanová. Z bratislavského Národního divadla k nám zavítá úspěšná insce-

nace **Cyrano z Bergeracu** Edmonda Rostanda s Martinem Hubou v hlavní roli. Ostravské Národní divadlo moravskoslezské k nám přiveze žhavé a zničující emoce v inscenaci **Dům Bernardy Alby** F. G. Lorcy. Toto ženské drama mistrně tlumočí Alexandra Gasnárková, Veronika Forejtová, Anna Cónová a další. Domácí scéna, Mahenova činohra, odehraje velké drama B. Brechta **Matka Kuráž a její děti** s Marií Durnovou v hlavní roli. Nechte se unést hereckým mistrovstvím a silnými příběhy! Těšíme se na Vás v hledišti Mahenova divadla.

Dora Viceniková, dramaturgyně Mahenovy činohry ■

Janáčkova opera NDB

Večer z děl terezínských skladatelů

Národní divadlo v Brně je jedním z pořadatelů festivalu Dny židovské kultury v Brně 2006, jenž je součástí Roku s židovskou kulturou pořádaného u příležitosti 100 let Židovského muzea v Praze. Jeden z večerů připravených soubory brněnského Národního divadla je věnován hudebním dílům, jež vznikla v koncentračním táboře Terezín v letech 1943–1944.

V první části baletní soubor ztvární v choreografii Zdeňka Prokeše Trio pro housle, violu a violoncello Gideona Kleina (1919–1945). Mladý, na Moravě narozený skladatel, byl do Terezína deportován v prosinci 1941 a i v omezených podmínkách terezínské pevnosti se zapojil do tamního hudebního života jako vynikající klavírista a skladatel. Během tří let vytvořil řadu sborů a komorních skladeb. Jeho poslední skladbou je smyčcové Trio, které dokončil 7. října 1944, pouhých devět dnů před transportem do Osvětimi, kde o několik měsíců později zahynul. Inspirací se skladateli stala lidová hudba jeho rodného kraje, 2. věta je přímo nazvána Variace na moravskou lidovou píseň.

Skladatel Viktor Ullmann (1898–1944) se v Terezíně ocitl na podzim roku 1942 a záhy se stal jednou z významných postav tamního uměleckého života, do kterého se zapojil, jako schopný organizátor, klavírista, dirigent, hudební kritik a především skladatel. Během dvou let v Terezíně napsal více než dvacet děl, rozsáhlá je jeho písňová tvorba na německé a hebrejské texty. Jeho největším dílem z té doby je opera *Císař Atlantidy*, která byla připravována v létě 1944, ale k provedení nakonec nedošlo. Z díla Viktora Ullmanna jsme vybrali Tři hebrejské chlapecké sbory, které zazní v provedení Dětského sboru Brno pod vedením sbormistryně Valerie Maťašové.

Druhá část večera bude patřit dětské opeře Brundibár Hanse Krásy (1899–1944). Opera na text spisovatele Adolfa Hoffmeistersa vznikla již v roce 1938 a byla zadána do soutěže ministerstva školství a národní osvěty. K vyhodnocení soutěže již nedošlo, nacistická okupace ji přerušila. V polovině roku 1941 slavil narozeniny ředitel pražského sirotčince Mořic Freudenfeld, velký milovník umění, a skupinka židovských umělců dostala nápad nastudovat s chovanci sirotčince Krásovu operu. Premiéra se uskutečnila tajně a navzdory skutečnosti, že část z těch, kteří začali operu studovat, včetně samotného skladatele,

již byla deportována do Terezína. V polovině roku 1943 dorazily do Terezína transporty židovských dětí i se svými opatrovníky. Mezi nimi byli i ti, kteří již operu znali z Prahy. Bylo rozhodnuto, že Brundibár bude opět nastudován. Hans Krása pořídil novou instrumentaci díla tak, aby možnostmi odpovídalo dostupným nástrojům, a v průběhu let 1943–1944 byla opera provedena celkem pětapadesátkrát. Ukázka z ní byla dokonce zařazena do nacistického propagačního filmu *Der Führer schenkt den Juden eine Stadt* (Vůdce Židům věnuje město, 1944).

Brundibár bude dílem mladého inscenačního týmu, dirigenta Jakuba Kleckera a režisérky Vandy Drozdové, sólových rolí a sboru se ujmou členové dětského sboru Kantiléna, jediným dospělým zpěvákem v dětském kolektivu bude Zoltán Korda v roli flašinetáře Brundibára. Jak bude inscenace vypadat, nám prozradila režisérka:

„V naší inscenaci vycházíme z historických faktů a dobových realii, konkrétně ze životní situace dětí po příchodu do terezínského ghetta, z jejich setkání s novou realitou – s nedostatkem životního prostoru, jídla a se zneklidňující nejistotou budoucnosti.

Jen málo z nás si dovede opravdu představit násilné odtržení od své rodiny, od láskyplných objetí svých nejbližších, od svých kamarádů a přátel, od studia... zkrátka od smysluplného života v takové míře, s jakou se setkaly děti z terezínského ghetta.

Rozhodujícím prvkem pro naši interpretaci Brundibára je schopnost dítěte vidět krutou realitu dětskýma očima – dětskou hrou. Náš Brundibár se odehrává v rámci dětského mikrosvěta, který si vytváří nová pravidla soužití. Lépe řečeno, přežití. Princip hry je jediným možným způsobem přežití, hra jako reakce na krutou realitu. Hravost, snovou fantazií, humor, ironií i groteskností dětské schopnosti zprostředkování reality v sobě nese i hudba Hanse Krásy, která je dalším velmi významným vodítkem v naší interpretaci.

Pokusili jsme se přistoupit k dětské opeře Brundibár jako k živoucím dílu, které v sobě nese závažné a hluboce emocionální poselství nejen pro generaci pamětníků, generaci současnou, ale hlavně pro generaci budoucí.“

Dirigent Caspar Richter: Osobní problémy doporučuji léčit Mozartem

V Janáčkově opeře se v těchto dnech intenzivně pracuje na přípravě nové inscenace opery *Idomeneo* W. A. Mozarta, na jejíž premiéru jste zváni 24. listopadu do Mahenova divadla. Dovolila jsem si vstoupit do pracovního tempa, na naše poklidné české poměry stále ještě nevídaného, a položit několik otázek německému dirigentu Casparu Richterovi. „Když nedisiguji, najdete mě často někde v galerii nebo na procházce v přírodě,“ řekl mimo jiné. Troufám si ovšem tvrdit, že Caspar Richter je člověk, který bude k zastížení při nehudebních činnostech poměrně zřídka... Z ansámblových zkoušek *Idomeneo* se sólisté vracejí s nepřehlédnutelně zdravou barvou ve tváři, podobně jako kupříkladu z hodiny tělesné výchovy. Nedivme se! Motivace dirigenta je nezpochybnitelná a jeho cíle lákají: dobré hudební divadlo, perfektní pěvecké výkony. To jsou mety, které podle Caspara Richtera spojují dobrou operu, operetu i muzikál.

• *Cesty některých dirigentů k tomuto povolání jsou krivolaké. Vy a opera, bylo to osudové setkání?*

Studoval jsem nejdřív klavír a varhany, jak se očekávalo od syna pastora ve starém severoněmeckém Lübecku. A byl jsem přesvědčen, že ze mě bude jednou varhaník. Stačil však jeden večer v lübecké opeře (hrála se Perníková chaloupka Engelberta Humperdincka) a vše bylo jinak. Rozhodl jsem se, že se stanu – stejně jako můj nejstarší bratr – dirigentem.

• *Vaše jméno se v českém prostředí objevuje téměř výlučně ve spojení s operou a symfonickou hudbou. Jste však velmi činný také jako muzikálový dirigent na spojených vídeňských scénách (Vereinigte Bühnen), kde jste působil i jako umělecký ředitel. Opera a muzikál – jak to jde dohromady?*

Pracoval jsem v letech 1970–1983 jako kapelník v Deutsche Oper v Berlíně a v letech 1983–1987 jako dirigent a asistent Lorina Maazela ve vídeňské Staatsoper a jako šéfdirigent Volksoper. Teprve poté

jsem se začal zajímat také o muzikál. Myslím, že opera, opereta a muzikál mají mnoho společného. Vyžadují dobré hudební divadlo, dobrou dramaturgii, dobrý orchestr a dobré sólisty. Rozdíl je pouze ve využití odlišných hudebních žánrů – „vážné“ hudby a na druhé straně rocku, jazzu a popmusic. Co mají ovšem opera a muzikál diametrálně odlišné, je publikum: v případě muzikálu je spontánní, nadšené a oproti opernímu velmi mladé. Muzikálové zkoušení je velice intenzivní, například zkoušky mého nového muzikálu *Rebecca* ve Vídni probíhaly s jedním obsazením deset týdnů (osm až deset hodin denně!). Takového perfectionismu bych si přál dosáhnout i v opeře!

• *Idomeneo u nás není uváděn zdaleka tak často jako některé Mozartovy pozdější opery. Je náročnější pro pěvce, nebo snad méně atraktivní?*

Janáčkova opera NDB

Některá mistrovská díla zkrátka nejsou populární, vezměte si třeba Verdiho Falstaffa nebo Pucciniho Manon Lescaut. Idomeneo byl prvním Mozartovým úspěchem v oblasti operní tvorby. A právem. Jedná se o velmi odvážné, moderní a nadčasové dílo zejména v oblasti instrumentace. Libreto a dramaturgie ovšem nedosahují úrovně pozdějších Mozartových oper. Idomeneo je pěvecky mimořádně náročný, obzvláště pro představitele Idomenea a Elektry. Jsem přesvědčen, že se jedná o operu, která má předpoklady k tomu, aby se stala vyhledávaným titulem.

• **Idomeneo, Iliá, Elektra, Idamantes – to jsou hlavní postavy opery Idomeneo. Co představují?** Postavy Mozartových oper jsou vždy nositeli základních lidských emocí: v hlavních rolích vystupují láska, nenávisť, přátelství, žárlivost. K tomu se v případě Idomenea připojují mytologické prvky.

• **Mezi vámi a Mozartovým dilem je velmi silné spojení. Proč právě Mozart?**

Mozarta považují vedle Bacha a později Mahlera za největšího skladatele. Měl jsem to štěstí spolupracovat v Berlíně a ve Vídni s nejlepšími mozartovskými dirigenty a pěvci, jako například Karlem Böhmem, Eugenem Jochumem, Lorinem Maazelem a později

také Nikolausem Harnoncourtem. Z pěvců bych rád jmenoval Gundulu Janowitz, Petera Schreiera, Agnes Baltzu, Edith Mathis, Barry McDaniela a další. Všichni tyto lidé velkou měrou přispěli k mé lásce a oblibě Mozartova díla. Fascinuje mě především hluboká lidskost, čistota a opravdovost emocí, které jsou pro Mozarta charakteristické, a geniální průzračnost jeho hudby.

• **Co může sdělit W. A. Mozart posluchačům začátku 21. století?**

Mozartova hudba je a bude důležitá v každé době právě pro své emotivní a hudební charakteristiky, o kterých jsme mluvili. Krása Mozartovy hudby je pro mě nepřekonatelná.

• **Mnoho operních pěvců se obává Mozarta. Proč?**

Pěvec, který chce zpívat Mozarta, musí mít určité lidské předpoklady: schopnost citlivě vnímat lásku, strach, nenávisť a přátelství. Důvody, které vedou některé operní pěvce k obavám z Mozartových oper, jsou pro mě nepochopitelné. Pokud však máte strach z pravdivosti, srozumitelnosti a krásy, trápí vás nejspíš určité osobní problémy. A v tom případě doporučuji léčit právě Mozartovou hudbou!

• **Dirigujete v Brně poměrně často. Je to z důvodu dobré spolupráce s brněnskými hudebními institucemi, z obliby zdejších umělců, nebo snad z pozitivního vztahu k Brnu?**

Diriguji brněnské filharmoniky od roku 1980, kdy jsem působil ještě v Berlíně. Byla to láska na první pohled. S orchestrem mě dodnes pojí velmi úzký umělecký i lidský vztah. Brno je proto mým druhým domovem, mám rád město i zdejší lidi. Moravští hudebníci jsou výbornými muzikanty, hrají s citem a radostí. Spolupracoval jsem již také s Janáčkovou operou, když jsem v roce 1991 nastudoval jednu z pozdějších oper W. A. Mozarta, Dona Giovanniho. A rád bych pokračoval dalšími Mozartovými operami...

• **Myslíte si, že hudba může změnit svět?**

Ano, jsem o tom dokonce přesvědčen! Právě Mozartova hudba má prokazatelnou schopnost pozitivně působit na lidské duševno a vnést do našeho vědomí pocity radosti. Máme úžasné povolání: můžeme vnést do komplikovaného života v současném světě radost a probouzet v lidech lásku.

Jana Janulíková. Foto archiv dirigenta ■

www.unis.cz/amneris
amneris@post.cz

Agentura AMNERIS Program prosinec 2006

17. 12. 2006 v 19.30
Katedrála sv. Petra a Pavla

– Adventní koncert –
J. S. Bach *Adventní kantáty*

26. 12. 2006 ve 20.00
Katedrála sv. Petra a Pavla

– Vánoční koncert –
J. J. Ryba *Česká mše vánoční*

Vstupenky si můžete rezervovat nebo zakoupit v předprodeji v BKC na Běhosunské 17, Brno, telefon: 542210863 a dále na amneris@post.cz, nebo hodinu před začátkem.

31. 12. 2006 ve 20.00
Janáčkovo divadlo

Silvestr v opeře
Galakonzert a silvestrovský ples

CENA: 500 – 2200 Kč

Již poosmé uvádí koncertní agentura Amneris ve spolupráci s Národním divadlem v Brně velkolepou oslavu na ukončení roku – Silvestrovskou noc s názvem „Silvestr v opeře“.

Všem operním fanouškům – ale nejen jim – je určen galakonzert a ples v Janáčkově divadle spolu se známými operními pěvci, tanečnicí, symfonickým orchestrem, vynikajícími gastronomickými zážitky a spoustou divadelní atmosféry, tance a zábavy.

Předprodej vstupenek na Silvestr v opeře: předprodej NDB, Dvořákova 11, Brno, tel.: 542158183-4 a dále na amneris@post.cz

Blahopřejeme...

Významné životní jubileum oslavuje 5. 11. Libuše Lesmanová, česká operní pěvkyně, sólistka opery Národního divadla v Brně v letech 1949–1979.

Narodila se v Praze, po maturitě studovala na pražské konzervatoři hru na klavír, později se věnovala pěveckému oboru.

Svoje první angažmá nastoupila v roce 1945 v plzeňské opeře, pak byla sólistkou ústecké opery, kde za dobu svého tříletého působení nastudovala řadu rolí světového a českého repertoáru. V roce 1949

odchází do brněnské opery, kam ji angažoval dirigent Zdeněk Chalabala. Nastudovala nesčetné množství operních rolí, v nichž uplatnila krásnou barvu svého hlasu, muzikálnost a herecké schopnosti. Z českých oper to byly smetanovské postavy, které zpívala v několika inscenacích – například Pannu Rózu v Tajemství, Martinku v Hubičce, Děčanu v Braniborech v Čechách, Záviše v Čertově stěně. V Dvořákových operách vynikla jako Ježibaba v Rusalce a své komediální herectví projevila v postavě Káči v Čertovi a Káče, která patří k jejím oblíbeným rolím. Z Janáčkových oper připomeňme moudrou Staňenku Buryjovku z Její pastorkyně, Varvaru v Káti Kabanové, Lapáka a Datla v Příhodách líšky Bystroušky.

Ze světových oper to byla například Ljubaša v opeře N. Rímského-Korsakova Carská nevěsta, skvělá Dalila ze Saint-Saënsovy opery Samson a Dalila. Uplatnila se také v soudobých operách, připomeňme alespoň Lízalku v Maryši E. F. Buriana.

Věnovala se i koncertnímu zpěvu a pedagogické činnosti na konzervatoři a JAMU v Brně. Libuše Lesmanová se zapsala svými vynikajícími operními postavami do historie brněnského divadla.

Významné životní jubileum oslavuje 17. 11. Vlasta Chramostová, česká divadelní a filmová herečka, členka Národního divadla v Brně v letech 1946–1950.

„Brno je můj osud, v Brně jsem se narodila, tady chodila na konzervatoř, tady poznávala svět, který se mi stal údělem. Brno, to jsou všechny moje začátky – školní, lidské, divadelní,“ poznamenává Vlasta Chramostová.

Studovala na dramatickém oddělení Státní konzervatoře v Brně. Po osvobození působila ve Svobodném

divadle, pak přijala angažmá v Městském divadle v Olornouci. Poté přechází v roce 1946 do brněnské činohry, kde za dobu svého působení vytvořila 35 postav a vyzrála ve výraznou hereckou osobnost. Zaujala obecnost i kritiku Terezou z Anouilhoovy hry téhož názvu, Mikuláškou v Bařtipánovi J. B. Molièra, v titulní roli Shawova dramatu Svatá Jana a zejména v titulní roli Sofoklovy Antigony. V roce 1950 přechází do Ústředního divadla Čsl. armády, později do Divadla na Vinohradech v Praze, kde jí byly brzy svěřovány velké role, např. Roxana v Rostandově Cyranovi z Bergeracu nebo Kateřina v Shakespearově Zkrocení zlé ženy. V roce 1969 ji, za její nekonformní postoje po srpnu 1968, postihl zákaz vystupovat v rozhlasu a televizi. O rok později odešla do Divadla za branou, kde hrála až do jeho uzavření v roce 1972. V roce 1973 pohostinsky vytvořila v Západočeském divadle v Chebu titulní postavu Brechtovy hry Matka Kuráž a její děti a od té doby nevystoupila jako herečka na oficiální scéně až do listopadu 1989. V současné době je členkou činohry Národního divadla v Praze.

Významné životní jubileum – 75 let – oslavuje 19. 11. PhDr. Bořivoj Srba, DrSc., činoherní dramaturg, divadelní historik a teoretik a pedagog, člen činohry Národního divadla v Brně v letech 1959–1967.

Na snímku vlevo.

Narodil se v Bílovicích nad Svitavou, absolvoval školu pro učitele hudby při Filharmonickém spolku Besedy brněnské a pokračoval ve studiu na katedře dramaturgie a divadelní vědy JAMU v Brně. Doktorátu filozofie dosáhl na Filozofické fakultě UK v Praze v oboru čs. dějiny a teorie a dějiny divadla, titul doktor věd o umění pak získal v roce 1992. Jeho prvním působištěm bylo tehdejší Krajské divadlo v Brně, nyníější Městské divadlo Brno, pak přijal místo hlavního dramaturga v činohře Státního divadla v Brně a zde jako člen tříčlenného vedení (M. Hynšt, E. Sokolovský, B. Srba) působil do září 1967. Na počátku září 1967 s několika posluchači vyšších ročníků JAMU založil v Brně experimentální scénu Husa na provázku a jako její umělecký vedoucí a dramaturg ji řídil pět let.

Jako dramaturg Mahenovy činohry v letech 1959–1967 připravil osmdesát her, z toho bylo 36 uvedeno poprvé. Velký úspěch měly hry Komédie o umučení a slavném vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista a Komédie o Anežce, královně sicilíánské. Uváděl také hry původní současné tvorby, jako byla Havlova Zahradní slavnost nebo Uhdeho Děvka z města Théby.

Bořivoj Srba vždy dokázal vystihnout podstatu a potřeby divadelního souboru, v němž působil jako dramaturg. Jeho práce byla posuzována jako protirežimová, a proto byl z profesionální divadelní činnosti vyloučen.

Významné jubileum oslavuje 15. 11. Ludmila Ogounová, roz. Ledecká, česká balerína, členka a sólistka baletu Národního divadla v Brně v letech 1971–1993.

Narodila se ve Staré Boleslavi, kde také navštěvovala školu rytmiky. Studovala na pražské konzervatoři a po

absolutoriu nastoupila do brněnského baletu, nejprve jako členka baletního souboru, od roku 1977 jako sólistka. Zúčastnila se několika národních i mezinárodních soutěží, kde vždy získala jedno z předních ocenění.

První příležitostí Ludmily Ogounové na brněnském jevišti bylo pas de trois v Čajkovského Labutím jezeru, dále Paní Měděné Hory v Prokofjevově Kamenném kvítků, Aliman v Modobasanově Matčině poli, kde prokázala svoje fyzické předpoklady, poetiku tanečního projevu, skvělou techniku a brilantní taneční výraz. Výraznou jevištní postavou byla také Carmen z Bizetova-Ščedrinova stejnojmenného baletu, kde doslova strhla svým dramatickým pojetím této titulní postavy. K vrcholům jejího znamenitého interpretačního stylu patřila taneční role Svědomí v Bukovského baletu Hirošima. Velkou příležitost měla Ludmila

Ogounová v interpretaci titulní postavy Boženy Němcové v baletu brněnského skladatele Zdeňka Pololánika Paní mezi stíny a vytvořila tak jednu ze skvělých baletních kreací, vyznačující se vynikajícím psychologickým ztvárněním této náročné role.

Baletní umění Ludmily Ogounové bylo mnohokrát oceněno za mimořádné výkony a zapsalo se do historie brněnského baletu.

Odešla...

Ve Švýcarsku zemřela 8. září 2006 Vilma Nováčková-Doupvcová, členka zpěvohry Národního divadla v letech 1954–1968.

Narodila se 25. 10. 1922 v Brně, studovala na brněnské konzervatoři. Po absolutoriu nastoupila do Horáckého divadla, potom působila v Beskydském divadle a deset let byla členkou Svobodného divadla (nyní Městské divadlo Brno). Zkušenost činoherní herečky pak plně využila ve zpěvoherním souboru NDB, kde

působila až do svého odchodu do zahraničí.

Program NDB – listopad 2006

Janáčkovo divadlo

1. st 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	sk. B/1, B/2
3. pá 19.00–21.45	Petr Iljič Čajkovskij / Robert Strajner LABUTÍ JEZERO romantický balet	Cena diváka 2002
4. so 18.00–21.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
6. po 19.00–21.15	Leoš Janáček KÁŤA KABANOVÁ opera	sk. A/1, A/2
7. út 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
8. st 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	
9. čt 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	
11. so 18.00–21.00	Antonín Dvořák JAKOBÍN opera	
13. po 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
14. út 19.00–22.10	Antonín Dvořák RUSALKA opera	
15. st 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	
21. út 19.00–21.10	Leoš Janáček / Petr Zuska SONÁTA Maurice Ravel / Zdeněk Prokeš PAVANA ZA MRTVOU INFANTKU BOLERO Igor Stravinskij / Libor Vaculík SVĚCENÍ JARA Baletní večer na hudbu skladatelů XX. století.	Cena Sazky a Divadelních novin za choreografii V rámci Dnů židovské kultury v Brně 2006
22. st 10.30–12.30	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ baletní pohádka	
23. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
24. pá 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
25. so 18.00–20.00	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ baletní pohádka	
27. po 19.00	VÁNOČNÍ KONCERT 2006 Koncert orchestru Václava Hübše a hostů	50% sleva pro abonenty (po předložení předplatní legitimace)
29. st 18.00–20.15	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004
30. čt 19.00–21.45	Leoš Janáček JEJÍ PASTORKYŇA opera	sk. Dárek 2006/1, Dárek 2006/2

Mahenovo divadlo

1. st 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
4. so 18.00–20.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HŘÍŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	
7. út 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	sk. S Cena diváka 2004
8. st 17.00	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	sk. OP
9. čt 18.00–20.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	
10. pá 10.00–12.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	
11. so 19.00–21.20	Alois a Vilém Mrštíkové MARYŠA drama	sk. PS/2
12. ne 17.00–18.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	
14. út 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANÍČKY WINDSORSKÉ komedie	
15. st 19.00–22.00	Bertolt Brecht MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI činohra Představení k životnímu jubileu Ladislava Lakomého	
16. čt 19.00–22.00	William Shakespeare MNOHO POVYKU PRO NIC komedie	
19. ne 17.00–19.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	sk. F
20. po 19.00–21.20	Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais FIGAROVA SVATBA komedie	
21. út 19.00–20.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	
22. st 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
23. čt 19.00	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
24. pá 19.00	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMÉNO, RĚ DI CRETA opera	sk. JD premiéra PREMIÉRA
25. so 19.00	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMÉNO, RĚ DI CRETA opera	sk. E/1
26. ne 18.00–20.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
27. po 19.00	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMÉNO, RĚ DI CRETA opera	sk. E/2

Soubor činohry vystoupí 5. 11. v Ostravě s komedií Osířelý západ a 27. 11. v Bratislavě s inscenací Matka Kuráž a její děti.

Program NDB – listopad 2006

Malá scéna Mahenova divadla

4. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVĽÁSKA pohádka pro děti od 3 let	Vyprodáno
11. so 15.00–16.00	Rostislav Pospíšil JAK SI SPOLU HRÁLI pohádková féerie pro děti od 3 do 8 let	
12. ne 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka pro děti od 3 let	
22. st 19.30–20.30	Miro Gavran LÁSKY GEORGE WASHINGTONA činohra	
26. ne 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka pro děti od 3 let	

Divadlo Reduta

1. st 19.00	KONCERT RADKY FIŠAROVÉ Malá pocta velké Edith	(Divadelní sál)
3. pá 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	
4. so 19.00	Divadlo Ungelt: Neil LaBute TRŮN MILOSRDENSTVÍ	Účinkují: Vilma Cibulková, Miroslav Etlzer
9. čt 19.00–21.20	Patrick Marber NA DOTEK současná hra	NAPOSLEDY
10. pá 19.00	Zuzana Lapčiková / Hana Litterová BALADY taneční drama	PŮVODNÍ PREMIÉRA Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let sk. R premiéra
11. so 19.00	Zuzana Lapčiková / Hana Litterová BALADY taneční drama	2. PREMIÉRA Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
17. pá 19.00	Hannelore Brenner-Wonschick DĚVČATA Z POKOJE 28 ČESKÝ KABARET V TEREZÍNĚ	JEDINÉ PROVEDENÍ V rámci Dnů židovské kultury v Brně 2006
18. so 19.00	Gideon Klein / Zdeněk Prokeš TRIO Balet NDB Viktor Ullmann TŘI HEBREJSKÉ CHLAPECKÉ SBORY Dětský sbor Brno Hans Krása BRUNDIBÁR Dětská opera o jednom dějství Kantiléna Večer z děl terezínských skladatelů	PREMIÉRA sk. R premiéra V rámci Dnů židovské kultury v Brně 2006
19. ne 19.00	Gideon Klein / Zdeněk Prokeš TRIO Balet NDB Viktor Ullmann TŘI HEBREJSKÉ CHLAPECKÉ SBORY Dětský sbor Brno Hans Krása BRUNDIBÁR Dětská opera o jednom dějství Kantiléna Večer z děl terezínských skladatelů	V rámci Dnů židovské kultury v Brně 2006

21. út 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra	sk. Reduta
22. st 19.00	Gideon Klein / Zdeněk Prokeš TRIO Balet NDB Viktor Ullmann TŘI HEBREJSKÉ CHLAPECKÉ SBORY Dětský sbor Brno Hans Krása BRUNDIBÁR Dětská opera o jednom dějství Kantiléna Večer z děl terezínských skladatelů	V rámci Dnů židovské kultury v Brně 2006
23. čt 19.00–20.30	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční drama	Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
24. pá 19.00–20.30	Lars Norén DÉMONI činoherní koktejl silných emocí	
25. so 15.00 + 19.00	TANČÍME PRO RADOST Slavnostní koncert k 15. výročí folklorního souboru PŮČIK	
26. ne 19.00	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční drama	Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
27. po 19.00	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční drama	Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
28. út 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:

- Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením
- v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
 - v Redutě, Zelný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel.

INFORMACE O PŘEDPLATNÉM:
 ABO@PRAGERZEITUNG.CZ
 WWW.PRAGERZEITUNG.CZ
 E-MAIL: INFO@PRAGERZEITUNG.CZ
 ORLICKÁ 9, 130 00 PRAHA 3

**NĚMECKY PSANÝ TÝDENÍK VYCHÁZÍ
KAŽDÝ ČTVRTEK**

Program NDB – prosinec 2006

Janáčkovo divadlo

1. pá 19.00–22.10	Antonín Dvořák RUSALKA opera	
2. so 18.00–21.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
4. po 19.00–21.15	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	sk. A/1, A/2 Cena diváka 2004
6. st 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	sk. U
7. čt 19.00–21.30	Giacomo Puccini BOHÉMA opera	
8. pá 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	
9. so 19.00–21.10	Leoš Janáček / Petr Zuska SONÁTA Maurice Ravel / Zdeněk Prokeš PAVANA ZA MRTVOU INFANTKU BOLERO Igor Stravinskij / Libor Vaculík SVĚCENÍ JARA Baletní večer na hudbu skladatelů XX. století.	sk. PS/1, PS/2 Cena Sazky a Divadelních novin za choreografii
10. ne 17.00–19.40	Giuseppe Verdi LA TRAVIATA opera	sk. F
11. po 19.00–21.15	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	sk. B/1, B/2 Cena diváka 2004
12. út 19.00–21.45	Leoš Janáček JEJÍ PASTORKYŇA opera	sk. S Jako host vystoupí Štefan Margita v roli Laca
13. st 17.00–19.30	Giacomo Puccini BOHÉMA opera	sk. KO
14. čt–16. so	II. MEZINÁRODNÍ BALETNÍ SOUTĚŽ BRNO 2006 čt, pá od 17.00, so od 18.00	
17. ne 18.00	II. MEZINÁRODNÍ BALETNÍ SOUTĚŽ BRNO 2006 Galavečer vítězů	
18. po 18.00–20.15	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004
19. út 19.00–22.00	Giacomo Puccini TOSCA opera	
20. st 19.00–21.00	Léo Delibes / Bronislav Roznos SYLVIE současně romantický balet	sk. Dárek 2006/1, Dárek 2006/2
21. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
26. út 17.00–20.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
27. st 19.00–21.30	Giacomo Puccini BOHÉMA opera	sk. R

28. čt 18.00–20.00	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ baletní pohádka	
29. pá 18.00–20.40	Giuseppe Verdi LA TRAVIATA opera	
30. so 19.00–21.15	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004
31. ne 20.00	SILVESTR V OPEŘE Galakonzert a silvestrovský ples	Agentura Amneris

Mahenovo divadlo

1. pá 19.00–21.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HRÍŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	
2. so 18.00–20.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
3. ne 19.00–21.30	Petr Malásek / Libor Vaculík EDITH, VRABČÁK Z PŘEDMĚSTÍ taneční muzikál	
4. po 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
5. út 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
6. st 19.00–22.00	Bertolt Brecht MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI činohra	
7. čt 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
8. pá 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
9. so 18.00–20.20	Alois a Vilém Mrštíkové MARYŠA drama	NAPOSLEDY
11. po 19.00–21.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	
12. út 18.00	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	sk. SP
13. st 19.00–21.20	Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais FIGAROVA SVATBA komedie	sk. BČ
14. čt 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	sk. OČ
15. pá 18.00	Klub přátel opery a baletu, Klub přátel činohry	
16. so 19.00–22.00	William Shakespeare MNOHO POVYKU PRO NIC komedie	
17. ne 17.00	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMENEO, RĚ DI CRETA opera	sk. C
18. po 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANÍČKY WINDSORSKÉ komedie	

Program NDB – prosinec 2006

19. út 19.00	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
20. st 19.00–21.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	
21. čt 19.00	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	sk. MD premiéra PREMIÉRA
22. pá 19.00	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	sk. D
25. po 17.00–18.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	
26. út 17.00–19.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HŘÍŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	
27. st 17.00	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	sk. OP
28. čt 18.00–20.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
29. pá 18.00–20.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
30. so 18.00–20.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
31. ne 18.00–20.20	Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais FIGAROVA SVATBA komedie	

Malá scéna Mahenova divadla

12. út 19.30–20.30	Miro Gavran LÁSKY GEORGE WASHINGTONA činohra
------------------------------	--

Divadlo Reduta

1. pá 19.00–21.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	
2. so 19.00–20.30	Rainer Werner Fassbinder HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ činohra	
5. út 19.00	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční drama	Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
6. st 19.00	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční drama	Nevhodné pro děti a mladistvé do 15 let
7. čt 19.00	ŽIJEME V JEDNOM MĚSTĚ předvánoční setkání národnostních menšin žijících v Brně	
11. po 19.00	Divadlo Rokoko: Marie Jones PLNÝ KAPSY ŠUTRŮ	Účinkují: Miroslav Vladyka a Radek Holub
12. út 19.00–20.30	Lars Norén DĚMONI činoherní koktejl silných emocí	

13. st 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra	
14. čt 19.00–20.30	Rainer Werner Fassbinder HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ činohra	sk. Reduta
15. pá 18.00–20.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	VYPRODÁNO
16. so 19.00–21.00	Nikolaj Rimskij-Korsakov MOZART A SALIERI opera Wolfgang Amadeus Mozart REQUIEM koncert	(Divadelní sál) (Mozartův slavnostní sál)
18. po 19.00	Divadlo Ungelt: Richard Alfieri ŠEST TANEČNÍCH HODIN V ŠESTI TÝDNECH Účinkují: Ch. Poullain, O. Kaiser	
20. st 19.00	Divadlo šansonu: VÁNOČNÍ KONCERT (dámy českého šansonu) Účinkují: Ch. Poullain, L. Filipová, J. Musilová, I. Buková	
21. čt 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA Zábavná výpravná féerie	
22. pá 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA Zábavná výpravná féerie	

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:

- Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením
- v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
 - v Redutě, Zelný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel.

MUSICUM
hudební revue

OPUS

WWW.OPUSMUSICUM.CZ

Moje nejmilejší role byli Vodník, Filip II. a Revírník

K 85. výročí narození operního pěvce Zdeňka Kroupy

Měla jsem štěstí, že jako studenta jsem viděla na brněnském operním jevišti vynikajícího operního pěvce Zdeňka Kroupu v několika inscenacích. Nejvíce mne zaujal v postavě Raracha v Čertově stěně Bedřicha Smetany, kdy jsem byla okouzlena jeho neopakovatelným pěveckým a hereckým mistrovstvím. Obdivovatelé umění Zdeňka Kroupy mohli sledovat jeho výkony na brněnské scéně patnáct let, kde vyzrál ve významného operního pěvce.

Narodil se 15. 11. 1921 v Adamově.

„Na otcovo přání jsem studoval na vyšší průmyslové škole a již během studia jsem začal zpívat v mužském sboru Moravan pod vedením prof. J. Veselky, soukromě jsem se učil zpívat u A. Kranzové. V roce 1945 jsem byl služebně poslán do slovenské Dubnice a tehdy navštívil lázně Trenčianské Teplice, kde na koncertě účinkoval sbor Moravských učitelek za řízení Břetislava Bakaly. Za onemocnělého basistu jsem tehdy zpíval árii Gremina z Čajkovského Evžena Oněgina, Vodníka z Dvořákovy Rusalky, Basilia z Rossiniho Lazebníka sevillského. Tehdy mě slyšel zpívat sólista milánské Scaly Tancredi Passero, který byl v Trenčianských Teplicích na léčení a u kterého jsem se pak zdokonalil v pěvecké technice.“

První vystoupení Zdeňka Kroupy na brněnské scéně mělo podobný osud jako jeho účinkování v Trenčianských Teplicích. Opět onemocněl basista, který měl zpívat Gremina, ředitel Ota Žitěk si vzpomněl na mladého vojína, kterého slyšel zpívat, a požádal vojenskou správu, aby mu zjistila jeho jméno. Zdeněk Kroupa přišel do divadla ve vojenském stejnokroji, pěvecký part zvládl a vystoupení dopadlo výborně.

Zdeněk Kroupa na svoje první jevištní vystoupení vzpomíná: „Dirigent Antonín Balatka se mě zeptal: Už jste někdy zpíval s orchestrem? Neměl jsem možnost, odpověděl jsem. A divadlo jste už hrál? Nikdy v životě. Prosím vás, odvětil Balatka, nedívejte se vpravo ani vlevo, sledujte mě, dnes večer nikdo na světě neexistuje, jen my dva. Nebojte se a zpívejte.“

Vše dopadlo výborně, včetně potlesku na otevřené scéně. Jeho výkon také ocenili dirigenti Rafael Kubelík a Jaroslav Vogel, který mu nabídl angažmá v ostravské opeře. V roce 1948 nastoupil do brněnské opery a za patnáctiletého působení ztvárnil nesčetné množství postav českého a světového repertoáru. Vynikl ve Smetanových operách, zejména jako Kecal v Prodané nevěstě, Chrudoš v Libuši a jako nezapomenutelný Rarach v Čertově stěně. Byl obsazován i do oper A. Dvořáka, byl skvělým Vodníkem v Rusalce. Svými pěveckými výkony přesvědčil v operách Leoše Janáčka, především proslulým Revírníkem v Příhodách lišky Bystroušky, kterého zpíval také v roce 1979 na festivalu Janáčkovy Brno s velkým ohlasem u brněnského publika.

Zdeněk Kroupa zpíval i v soudobých operách, např. titulní roli v Hejtmanovi Šarovicovi K. Horkého. Ve světových operách vynikl kromě jiných rolí jako Filip II. ve Verdiho Donu Carlosovi, vévoda Modrovous v Bartókově opeře Modrovousův hrad a mistrně ztvárnil barona Ochse ve Straussově Růžovém kavalírovi. Ještě v době svého brněnského angažmá byl zván do vídeňské Státní opery, kde zpíval s velkým úspěchem Zachariase ve Verdiho opeře Nabucco.

V roce 1962 přechází do pražského Národního divadla, kde působil do roku 1971 a vytvořil další role českého i světového repertoáru. Pak přechází do Zemského divadla v Linci i se svojí manželkou Mirou Figarovou, která v rakouském divadle působila jako choreografka. V Linci nastudoval osmdesát rolí, které se setkaly s velkým úspěchem u diváků i odborné kritiky.

Vedle náročné operní práce se věnoval rovněž koncertnímu zpěvu. Byl basistou s velkým rozsahem hlasu, s nevšední kovovou a přitom lahodnou barvou i širokým hereckým rejstříkem, který mu umožňoval zvládat i nejsložitější role českého a světového operního repertoáru. Dokonalým prokmpónováním všech složek operního výkonu byl typem moderního hudebně-dramatického umělce.

Zemřel náhle 7. 1. 1999 v Brně.

Eva Šlapanská. Foto archiv NDB ■

SIMPLY CLEVER

Nová **Skoda** Octavia Combi

NEJLEPŠÍ ROZHODNUTÍ JSOU TA, KTERÁ VÁS BAVÍ

Nerohodujte se příliš dlouho a přijďte si užít zkušební jízdu
v novém voze Skoda Octavia Combi. Tešíme se na Vás!

Váš prodejce vozů Skoda:

AZ SERVIS, s.r.o.
Kulkova 946/30
614 00 Brno-město
Tel.: 541 575 802
Fax: 545 211 210
azservis@az-servis.cz
www.az-servis.cz

